

Svět očima ekonomů: Spotřebitelovy patálie

Spotřebitel je pán. Na jeho útratách je postaveno fungování celé tržní ekonomiky. Protipandemická opatření ovšem staví spotřebitele do nové situace: utrácet mu není dovoleno, aspoň ne formou a za statky, které by preferoval. Za první tři kvartály roku 2020 dosáhla míra úspor domácností v Česku rekordních 16,6 % a v EU jako celku dokonce 18,4 %. Nikdo přesně nezjistí, z jaké části se na jejím zvýšení podílely spotřebitelovy obavy a z jaké části zmrazení nabídky. Je nicméně skutečností, že loňská míra úspor značně převýšila krizový rok 2009, srovnatelný z hlediska propadu HDP. Spotřebitel přitom nenechal svou peněženku zavřenou celou dobu. Maloobchod zaznamenal v Evropě oživení koncem léta s tím, jak se spotřebitel snažil dohnat, v čem mu bránil jarní lockdown, a taky protože se technicky vybavoval na novou virtuální realitu. Ve většině zemí v listopadu, v Česku už v říjnu, ovšem spotřebiteli došel dech. V prosinci sice tržby v maloobchodě vykázaly po očištění lehký meziroční reálný růst (o 1,4 % v Česku, resp. o 0,9 % v celé EU), ale v lednu opět výrazně klesly (v EU o 5,4 %, v Česku dokonce o 6,5 %).

S čím pokles tržeb souvisí? Naše analýzy ukazují, že podstatnou roli hrají změny v nastavení restriktivních opatření. Podzim byl nejen v Česku charakteristický častým uvolňováním a opětným zpříšňováním pravidel pro sociální kontakty. Prosincová nákupní horečka tak nemusela pramenit jen ze snahy neošidit své blízké na Vánoce, ale také z uskutečnění nutných, dříve odkládaných nákupů. Začátek letoška (a leckde již konec prosince) byl v Evropě ve znamení nastavení přísnějších pravidel, která bez velkých změn zůstávají v platnosti již skoro tři měsíce. Co na to řekne spotřebitel? Optimisté mohou doufat, že během zimního lockdownu nahromadí pořádnou palebnou sílu a s otevřením obchodů to roztočí. Nejspíš budou zklamaní. Rok života, kdy mnohé provozovny víc nefungovaly, než fungovaly, zanechají na spotřebitelském chování šrámy. Nemusí přitom jít o cílené úsilí změnit konzumní styl života, po kterém volají třeba představitelé církví. Vliv mohou mít různě zpřetřhané sociální vazby, jakož i nerovnoměrnost ve výpalcích příjmů mezi sociálními skupinami. Maloobchod je přitom v ekonomikách jen menší problém. Ten větší tvoří služby, na něž udeřila pandemie mnohem razantnějši silou. Rozdílná loňská dynamika spotřeby mezi zbožím a službami (za Česko -3,9 % proti -11,1 %) může svádět k úvaze, že spotřebitel nahrazuje nedostatek zážitků hmotnými statky. Jde ale zřejmě o zbožné přání prodejců zboží. Nouze hlavně naučila spotřebitele šetřit. Návrat k jeho dřívějšímu chování nebude rychlý. Stopy pandemie v jeho zvyklostech budeme nacházet ještě v roce 2022.

STŘEDNĚDOBÝ VÝHLED

	Česko		Slovensko		Eurozóna		USA	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
HDP, reálně (% y-o-y)	1.50	5.40	2.30	5.20	3.50	4.40	4.80	3.50
CPI, průměr (% y-o-y)	2.30	2.50	1.60	2.00	1.40	1.40	2.10	2.20
Cen.bank rate (% eop)	0.50	1.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.25	0.25
Výnos 10Y GB (% eop)	1.90	2.30	-0.20	0.60	-0.30	-0.10	1.50	2.00
Národní měna vs. EUR*	25.60	25.00	--	--	--	--	1.26	1.30
Národní měna vs. USD*	20.32^	19.23^	1.26	1.30	1.26	1.30	--	--

* /Konec období, ^/Přepočteno EUR/CZK podle EUR/USD

Vydal dne 22. 3. 2021: Economic Research, UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s.

Zdroj dat: UniCredit Research

DISCLAIMER

Veškeré informace a názory použité při tvorbě nebo obsažené v tomto materiálu pocházejí nebo jsou založeny pouze na zdrojích, které UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., považuje za důvěryhodné. Přestože UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a.s., věnuje obsahu a ověřování takovýchto informací a názorů veškerou péči, nemůže zaručit jejich správnost, přesnost a úplnost. Pokud není uvedeno jinak, analytický výstup představuje názor ke dni jeho zveřejnění, přičemž může být změněn bez předchozího upozornění.

Kurzy, ceny, výnosy, zhodnocení, výkonnost či jiné parametry dosažené jednotlivými finančními nástroji v minulosti nemohou v žádném případě sloužit jako indikátor nebo záruka budoucích kurzů, cen, výnosů, zhodnocení, výkonnosti či jiných parametrů takovýchto nebo obdobných finančních nástrojů. S investicí je vždy spojeno riziko kolísání hodnoty a návratnost původně investovaných prostředků není zaručena. Finanční nástroje denominované v cizích měnách jsou také vystaveny výkyvům vyplývajících ze změn devizových kurzů, které mohou mít jak pozitivní, tak i negativní vliv zejména na jejich kurzy, ceny, zhodnocení či výnosy z nich plynoucí. Narušení předpokladů pro odvození doporučení může způsobit ztrátu platnosti příslušného doporučení.

Další informace jsou k dispozici na <https://www.unicreditbank.cz/cs/ostatni/disclaimer.html>